

Den 3. oktober 2025
FVM 486

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag om ændring af udfasningsperioden for spor af de tre genetisk modificerede rapstyper Ms1xRf1, Ms1 x Rf2 og Topas 19/2 (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om yderligere forlængelse af de eksisterende overgangsbestemmelser for udfasning af genetisk modificeret raps, henholdsvis Ms1xRf1, Ms1xRf2 og Topas 19/2. De tre raps har tidligere været tilladt markedsført i henhold til reglerne om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer i EU, men rettighedshaverne valgte i 2007 ikke at søge om fornyet markedsføringstilladelse, og tilladelserne blev trukket tilbage i 2007. Der blev givet tilladelse til, at der i en periode på 5 år fra ophøret af godkendelserne i 2007 måtte forekomme op til 0,9 pct. utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de tre rapstyper i fødevarer og foder. Tilbagetrækningsfristen blev i 2012 forlænget med yderligere 5 år for de tre raps, idet det havde vist sig, at der stadig kunne forekomme spor af de tre GM-raps i fødevarer og foder, og tærskelværdien for det utilsigtede eller teknisk uundgåelige indhold blev nedsat til 0,1 pct. Desuden blev der stillet en række krav til Bayer CropScience AG om at iværksætte foranstaltninger for at sikre den effektive tilbagetrækning fra markedet og om at rapportere om denne tilbagetrækning til Kommissionen. Rettighederne til markedsføring af de tre raps er i mellemtiden overgået til firmaet BASF SE. Tilbagetrækningsfristen er efterfølgende blevet forlænget tre gange med yderligere 3 år per forlængelse, dvs. indtil 31. december 2025. I nærværende forslag lægges op til, at udfasningsperioden forlænges med yderligere tre år, hvori der fortsat må forekomme op til 0,1 pct. utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de pågældende raps i fødevare- og foderkæden. Ifølge BASF SE kan der stadig forekomme små mængder utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de tre rapstyper i fødevarer og foder, da rapsfrø kan overleve i jorden i lang tid, samt på grund af landbrugsmæssig praksis i de lande, hvor de pågældende GM-raps har været dyrket. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 14. oktober 2025. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark og EU. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af beslutningerne 2007/305/EC, 2007/306/EC og 2007/307/EC angående udfasningsperioden for spor af genetisk modificeret Ms1xRf1 raps, Ms1xRf2 raps og Topas 19/2 raps, og produkter afledt heraf efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foderstoffer (GMO-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i GMO-forordningens artikel 8 og 20.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen enten 1) vedtage forslaget, 2) inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller 3) inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 14. oktober 2025.

Formål og indhold

Ifølge forslaget forlænges de eksisterende overgangsbestemmelser for genetisk modificeret raps Ms1xRf1, Ms1xRf2 og Topas 19/2 som fastsat i Kommissionens beslutninger nr. 2007/305/EU, 2007/306/EU og 2007/307/EU i yderligere tre år frem til 31. december 2028.

De tre raps har tidligere været tilladt markedsført i henhold til reglerne om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, men den rettighedshavende virksomhed Bayer CropScience valgte i 2007 ikke at søge om forlængelse af markedsføringstilladelserne. Tilladelserne til at markedsføre produkterne blev derfor trukket tilbage i 2007. Samtidigt blev der givet tilladelse til, at der i en udfasningsperiode på fem år accepteres utilsigtet og teknisk uundgåelig forekomst af materiale fra de pågældende organismer under en tærskelværdi på 0,9 pct.. Yderligere blev de ansvarlige for markedsføringen pålagt at gennemføre en række tiltag for at sikre, at frø fra de tre GM-raps ikke er på markedet.

Tilbagetrækningsfristen blev i 2012 forlænget med yderligere fem år for de tre raps, idet det havde vist sig, at der stadig kunne forekomme små spor af GMO'erne i fødevarer og foder. Tærskelværdien for det utilsigtede eller teknisk uundgåelige indhold blev samtidig nedsat til 0,1 pct. Desuden blev der stillet en række krav til Bayer CropScience AG om at iværksætte foranstaltninger for at sikre den effektive tilbagetrækning fra markedet og om at rapportere om denne tilbagetrækning til Kommissionen. Rettighederne til markedsføring af de tre raps er i mellemtiden overgået til firmaet BASF SE. Tilbagetrækningsfristen er efterfølgende blevet forlænget tre gange med yderligere 3 år per forlængelse. Det vil sige indtil 31. december 2025. I nærværende forslag lægges op til, at udfasningsperioden forlænges med yderligere tre år, hvori der fortsat må forekomme op til 0,1 pct. utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de pågældende raps i fødevarer- og foderkæden. Ifølge BASF SE kan der stadig forekomme små mængder utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de tre rapstyper i fødevarer og foder, da rapsfrø kan overleve i jorden i lang tid, samt at den landbrugsmæssige praksis i de lande, hvor de pågældende GM-raps har været dyrket, ikke har været effektiv i forhold til at udrydde de tre GM-raps.

I forslaget fra Kommissionen lægges op til, at udfasningsperioden forlænges med yderligere tre år frem til 31. december 2028, hvor der fortsat må forekomme op til 0,1 pct. utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de pågældende raps i fødevarer- og foderkæden. Samtidig stilles fortsat krav til BASF SE's foranstaltninger for at sikre den effektive udfasning fra markedet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart gældende i Danmark.

Konsekvenser

Forslaget har ikke samfundsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser og vurderes ikke at indebære administrative byrder for erhvervet. Forslaget vurderes at have positive konsekvenser for erhvervet, idet der i en fortsat periode på tre år vil kunne tolereres utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de tre raps i fødevarer og foder i små mængder (op til 0,1 pct.). For indhold af ikke-EU-godkendte GMO'er i fødevarer og foder gælder ellers en nul-tolerance, således at fødevarer og foder med målbart indhold heraf ikke må markedsføres i EU.

De tre GM-raps har tidligere været risikovurderet og godkendt i EU på baggrund af risikovurderinger, som fastslår, at der ikke er risiko forbundet med markedsføringen. Forslagets forlængelse af udfasningsperioden vurderes derfor ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark eller i resten af EU.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning støtter ikke, at der gives forlænget tilladelse til sporindhold af de tre raps.

Dansk Industri støtter en forlængelse af udfasningstilladelsen for de tre raps, idet de tidligere er vurderet sikre i forbindelse med godkendelsen, og da en afvisning af forslaget vil have negative konsekvenser for erhvervet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til forslaget. Det forventes dog, at der vil være et kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering som fastsat i GMO-forordningen.

De pågældende GM-raps har tidligere været tilladt til markedsføring som fødevarer, foder og til anden brug og har på den baggrund været vurderet ikke at have negative effekter på menneskers og dyrs sundhed og på miljøet. Indholdet af materiale fra de tre GM-raps er reduceret til under 0,1 pct., og de virksomheder, der var ansvarlige for markedsføring, pålægges at gennemføre en række yderligere tiltag for at sikre, at produkterne ikke er på markedet.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der er tidligere oversendt grundnotat om forlængelse af udfasningsperioden den 30. marts 2022.

Notatet er ligeledes sendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.